

Het werkwoord

Voordat we kunnen bepalen wat een **zelfstandig werkwoord** (zww) en **hulpwerkwoord** (hww) is, moeten we eerst goed weten wat een **werkwoord** is.

Een werkwoord zegt wat iets of iemand **doet** (*lachen, spelen, lopen*) of **overkomt** (*vallen, krijgen*). Er zijn ook werkwoorden met een vagere betekenis (kunnen, worden, zijn).

Een werkwoord kan in de volgende vormen voorkomen:

- Infinitief: *maken*
- Persoonsvorm tegenwoordige tijd: ik *maak*, jij/hij/zij *maakt*, zij/wij/jullie *maken*
- Persoonsvorm verleden tijd: *maakte, maakten*
- Voltooid deelwoord: *gemaakt*
- Onvoltooid deelwoord (hele werkwoord + d): *makend*

Daarnaast heb je nog **scheidbare werkwoorden**. Dit zijn werkwoorden die je gesplitst in een zin kan gebruiken.

- *Paul schrikt ineens op van een harde knal.*

Het zelfstandig werkwoord en hulpwerkwoord

Zelfstandige werkwoorden (zww) hebben een duidelijke vaste betekenis. Een paar voorbeelden zijn: *lachen, praten, rennen, lopen, zingen, ademen, sporten, voetballen etc.* Deze werkwoorden zijn doe-woorden. Zij geven aan wat aan wat de handeling is binnen de zin.

Hulpwerkwoorden (hww) komen voor in een zin met meer dan één werkwoord. Ze helpen mee om het gezegde te kunnen maken. Enkele voorbeelden zijn: *zijn, worden, kunnen, zullen, mogen, moeten*. Deze werkwoorden geven geen handeling aan. Ze zijn de hulpjes van het zelfstandig werkwoord.

Hoe herken je een zelfstandig werkwoord en hulpwerkwoord?

Als in een zin een werkwoordelijk gezegde staat met maar één werkwoord, is dat het **zelfstandig werkwoord** (zww).

- *Om 12 uur loop (zww) ik naar huis.* → Er is in deze zin maar één werkwoord en dat is loop. Dit is dus het zelfstandig werkwoord.

Als er meer werkwoorden in de zin staan, staat het **zelfstandig werkwoord** (zww) ergens achter in de zin. De resterende werkwoorden, dus ook de persoonsvorm, zijn

hulpwerkwoorden (hww):

- *Om 12 uur kan (hww) ik naar huis **lopen** (zww).*
- *Om 12 uur had (hww) ik naar huis kunnen (hww) **lopen** (zww).*
- *Om 12 uur zou (hww) ik naar huis hebben (hww) kunnen (hww) **lopen** (zww).*